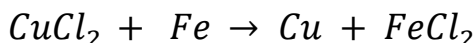

Poznámky. Železo – najvýznamnejší kov

Pokus:

Ak do skúmavky s roztokom chloridu meďnatého vložíme železný klinček, po určitom čase budeme na klinci pozorovať vznik červenohnedého povlaku meďi a modrá farba roztoku sa zmení na bledozelenú až bezfarebnú. Prebieha reakcia:

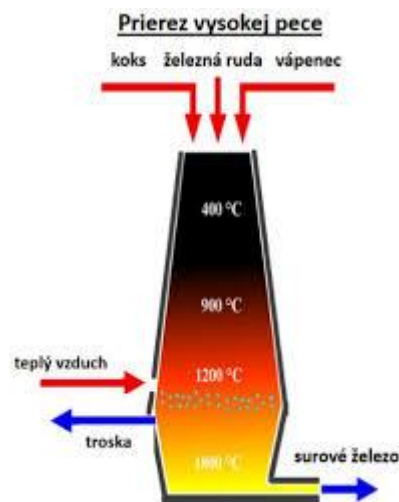
Chlorid meďnatý   železo   meď   chlorid železnatý

Železo je po hliníku druhý najrozšírenejší kov v zemskej kôre. Patrí medzi neušľachtilé kovy.

Na Slovensku sa železo vyrába zo železnej rudy v Košiciach. Vyrobené železo sa nazýva **surové železo – liatina**. Liatina obsahuje uhlík a kremík a ďalšie látky. Liatina je pevná, ale krehká. Vyrábajú sa z nej napr. radiátory, kotly.

Uhlík a ďalšie prvky sa zo železa odstránia skujňovaním - spaľovaním so vzdušným kyslíkom. Takto vzniká **ocel'**, ktorá je najpoužívanejším konštrukčným materiálom. Na zlepšenie jej vlastností sa k oceli pridávajú ďalšie prvky – napr. chróm, príp. nikel, pričom vzniká zliatina **antikor** odolná voči korózii.

Železo je **neušľachtilý kov**, ktorý ľahko podlieha hrdzaveniu za prítomnosti kyslíka, vody a solí. $4\text{Fe} + 3\text{O}_2 \rightarrow 2\text{Fe}_2\text{O}_3$ (oxid železitý)   Pred koróziou možno povrch kovu chrániť natretím farbou, lakom alebo nanosením vrstvy iného kovu.

Železo je aj **biogénny prvok**, nachádza sa v červenom krvnom farbive – v **hemoglobíne**.

